

МІНІСТЕРСТВО ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я УКРАЇНИ
ОДЕСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ МЕДИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

Кафедра психіатрії, наркології, медичної психології та психотерапії

Силабус навчальної дисципліни
«Психіатрія і наркологія»

Обсяг навчальної дисципліни	Загальна кількість годин на дисципліну: 90 годин, 3 кредити ЄКТС. Семестр: III 2 рік навчання
Дні, час, місце проведення навчальної дисципліни	За розкладом занять. Час і місце (номер лекційного залу, аудиторії, лабораторії, студії тощо) проведення навчальної дисципліни визначається відповідно до затвердженого розкладу занять. м. Одеса, Воробйова, 11
Викладач(-і)	Євген Опря, д.мед.н., професор, завідувач кафедри Тетяна Чернова, к.мед.н., доцент кафедри Ольга Донець, к.мед.н., доцент кафедри
Контактна інформація	Е-mail: tatyana.chernova@onmedu.edu.ua Очні консультації: з 14.00 до 16.00 четвер, з 9.00 до 12.00 субота Онлайн консультації за домовленістю з викладачем з 16.00 до 18.00 у будні, з 9.00 до 12.00 субота Посилання на онлайн-консультації надається кожній групі під час занять окремо

КОМУНІКАЦІЯ

Комунікація зі здобувачами під час консультації аудиторно (очно) або дистанційно у форматі Microsoft Teams, а також через електронну пошту, соціальні мережі, телефон. При цьому необхідно вказувати своє прізвище, ім'я, курс, факультет та назву курсу. Вирішення робочих питань можливо за вказанням номеру телефону.

АНОТАЦІЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Предметом вивчення навчальної дисципліни є етіологія, патогенез, клініка, лікування, профілактика та експертиза психічних розладів .

Мета дисципліни є придбання здобувачами теоретичних знань, практичних навичок первинної діагностики, лікування, профілактики психічних розладів, психосоціальної реабілітації пацієнтів з психічними розладами, в тому числі обумовлених прийомом психоактивних речовин, необхідних на первинному рівні надання медичної допомоги.

Завдання дисципліни: допомогти здобувачам освіти вивчити етіологію, патогенез, типи перебігу та клінічні прояви психічних та психосоматичних розладів; уміти визначити попереднього діагнозу психічних та психосоматичних розладів; застосувати теоретичні знання до тактики ведення пацієнтів з психічними розладами, використання методів профілактики психічних та психосоматичних розладів

Очікувані результати

Згідно з вимогами освітньо-професійної програми студенти повинні:

Знати:

- Предмет, завдання психіатрії та наркології. Основні етапи розвитку психіатрії та досягнення вітчизняних вчених.
- Структура психіатричної та наркологічної допомоги, психіатричної лікарні й диспансеру. Правові принципи психіатричної допомоги.

МІНІСТЕРСТВО ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я УКРАЇНИ
ОДЕСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ МЕДИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

Кафедра психіатрії, наркології, медичної психології та психотерапії

- Основні етіо-патогенетичні механізми розвитку психічної патології.
- Роль лікаря соматичного профілю в наданні медичної допомоги хворим із симптоматичними психічними порушеннями.
- Методика клініко-психопатологічного дослідження.
- Поняття психопатологічного симптому, синдрому та захворювання, характеристика реєстрів психічних розладів, синдромологічна та нозологічна класифікація психічної патології
- Принципи та методи лікування психічних захворювань та розладів. Принципи та методи психосоціальної реабілітації психічно хворих та профілактики психічних захворювань. Психо-освіта.
- Непсихотичні, психотичні, дефекто-органічні синдроми в психіатрії. Основні психопатологічні синдроми дитячого віку.
- Основні клінічні форми соматогенних психозів. Основні принципи терапії, реабілітації та профілактики психічних розладів при ендокринних та соматичних захворюваннях.
- Профілактика та лікування психічних порушень внаслідок промислових, побутових, лікарських інтоксикацій і екологічно несприятливих впливів.
- Поняття, психоактивних речовин, феноменів вживання та залежності, наркоманічного синдрому. Організація наркологічної допомоги.
- Клінічні особливості емоційно-стресових та адаптаційних реакцій, неврозів: неврастенії, тривожних розладів, obsесивно-компульсивного розладу, дисоціативних розладів, депресивних та соматоформних розладів, посттравматичного стресового розладу.
- Суїцидальна поведінка при психічних захворюваннях. Антисуїцидальна терапія. Психопрофілактика суїцидальної поведінки.
- Епілепсія. Класифікація. Психічні порушення у хворих на епілепсію. Принципи терапії хворих на епілепсію та психічних порушень.
- Розлади особистості та поведінки у дорослих, фактори, що сприяють їх розвитку. Основні принципи терапії, реабілітації та профілактики розладів особистості та поведінки у дорослих.

Вміти:

- Провести клінічне обстеження хворого та описати психічний статус.
- Проаналізувати дані клінічного та параклінічного дослідження та поставити попередній діагноз психічного або психосоматичного розладу.
- Визначити психотичний чи непсихотичний рівень психічного порушення у хворого.
- Визначити наявність у хворого показань для невідкладної госпіталізації.
- Вирішити клінічну задачу з діагностування та надання невідкладної допомоги (при психомоторному збудженні, при епілептичному статусі, ускладненнях лікування психотропними препаратами, відмові від їжі, ступорі).
- Вирішити клінічну задачу з визначення тактики ведення хворого з психічним розладом або алежністю.
- Визначити рівень соціальної небезпеки, ризик аутоагресії психічно хворого, дати направлення на консультацію до лікаря-психіатра.
- Призначити один із адекватних стану хворого психотропних препаратів у дозах, відповідних до віку хворого.
- Дати психоосвітні рекомендації хворому та його родичам

Кінцеві цілі дисципліни

- Призначати невідкладну медичну допомогу при тяжких психічних розладах
- Визначати тактику ведення хворих з психічними розладами

МІНІСТЕРСТВО ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я УКРАЇНИ
ОДЕСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ МЕДИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

Кафедра психіатрії, наркології, медичної психології та психотерапії

- Визначати у комплексі етіологічні фактори, патогенетичні механізми, типи перебігу та клінічних проявів психічних і психосоматичних розладів
- Використовувати методи профілактики психічних та психосоматичних розладів
- Ставити попередній діагноз психічних та психосоматичних розладів

ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Форми навчання

Дисципліна буде викладатися у формі лекцій; практичних занять; організації самостійної роботи здобувача.

Методи навчання.

У курсі використовуються словесні, наочні та інтегративні методи навчання.

Під час вивчення дисципліни здобувачам освіти надається можливість засвоїти знання та вміння у форматі он-лайн з використанням ресурсів E-mail, ZOOM, Teams, Viber з урахуванням технічних можливостей кожного студента. Викладачі, закріплені за окремою групою, знаходяться в контакті в режимі он-лайн. Передбачена очна форма переважно для консультацій на базі кафедри у встановлені дні та часи черговим викладачем.

Зміст навчальної дисципліни

1. Предмет і завдання психіатрії та наркології, їх місце серед інших медичних дисциплін. Історія розвитку та сучасний стан психіатрії та наркології. Класифікація психічних розладів, поняття психопатологічного симптому, синдрому та захворювання, реєстри психічних розладів.
2. Методи психіатричного дослідження.
3. Нормативно-правова база, протоколи надання медичної допомоги, ведення медичної документації.
4. Патологія пізнавальних процесів. Порушення відчуттів та сприйняття.
5. Порушення мислення за темпом, формою, структурою та змістом.
6. Порушення уваги, пам'яті та інтелекту.
7. Порушення емоційно-ефекторної сфери.
8. Порушення свідомості та самосвідомості.
9. Психопатологічні синдроми.
10. Курація хворих.
11. Екзогенії: психічні порушення при інфекційних хворобах та внаслідок екологічно несприятливих впливів, Психічні порушення при черепно-мозкових травмах.
12. Геронтопсихіатрія. Психічні порушення у похилому та старечому віці. Особливості психічної патології похилого та старечого віку.
13. Розумова відсталість.
14. Наркологія: хвороби залежності. Медичні, соціальні та юридичні проблеми вживання психоактивних речовин
15. Психічні та поведінкові розлади внаслідок вживання алкоголю.
16. Психічні та поведінкові розлади в наслідок вживання наркотичних та інших психоактивних речовин (наркоманії та токсикоманії). Регулювання обігу наркотичних засобів, психотропних речовин і прекурсорів на міжнародному рівні.
17. Загальна характеристика психогенних захворювань. Психогенні захворювання та невротичні розлади в контексті невиліковного захворювання. Розлади адаптації.
18. Невротичні розлади. Психосоматичні та соматогенні розлади.
19. Розлади адаптації: гостра реакція на стрес, посттравматичний стресовий розлад (ПТСР).

МІНІСТЕРСТВО ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я УКРАЇНИ
ОДЕСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ МЕДИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

Кафедра психіатрії, наркології, медичної психології та психотерапії

Загальна характеристика, класифікація. Бойова психічна травма, включно внаслідок катування та насильства (зокрема статевого).

20. Шизофренія, шизоафективні розлади

21. Афективні розлади.

22. Епілепсія.

23. Порушення психічного розвитку. Особистісні розлади..

24. Психічні розлади, що починаються у дитячому та підлітковому віці. Особливості симптоматології та перебігу психічних розладів у дитячому та підлітковому віці.

25. Структура амбулаторної і стаціонарної допомоги в психіатрії і наркології. Загальні принципи лікування, та реабілітації психічних розладів. Основи психотерапії.

Перелік рекомендованої літератури

Основна:

1. Нові клінічні протоколи: Психіатрія. Київ. Професійні видання, 2020. 265 с.
2. Психіатрія та наркологія в загальній медичній практиці. М. Марута, Г. Кожина. Київ: Медицина, 2019. 344 с .
3. Психіатрія та наркологія А.М. Скрипніков та ін. Київ: Медицина, 2021. 224с.
4. Психіатрія і наркологія В.Л. Гавенко, В.С. Бітенський. Київ: Медицина., 2020. 512 с.

Додаткова

1. Бенджамин С., Голдберг Д., Крид Ф. Психиатрия в медицинской практике Киев.: Сфера, 1999. 179 с.
2. Loganovsky K., Masiuk S., Buzunov V., Marazziti D., Voychulene Yu. (2020) Radiation Risk Analysis of Neuropsychiatric Disorders in Ukrainian Chernobyl Catastrophe Liquidators // *Frontiers in Psychiatry* 11:553420. Doi: 10.3389 / fpsyt. 2020.
3. Корольчук О.Л. Посттравматичний стресовий розлад як новий виклик сучасній Україні // *Інвестиції: практика та досвід: науково-практичний журнал / Чорноморський держ. ун-т ім. Петра Могили; ТОВ «ДСК Центр».* Київ, 2016. С. 104–111.
4. Демчук О.В., Золотарьова О.А., Ковалик О.О та ін. Вплив катастроф і війн на психічне здоров'я особистості та суспільства. Повідомлення п'яте: перетворення індивідуальної оперативно-бойової психічної травми на колективну соціально-психологічну, соціально-культурну // *Mental Health: Global Challenges of XXI Century* (2019) DOI: <http://doi.org/10.32437/IPSIProceedings.Issue-2019>
5. Офіційний сайт Національного агентства із забезпечення якості вищої освіти: веб-сайт. URL: <http://naqa.gov.ua>

ОЦІНЮВАННЯ

До контрольних заходів належить *поточний контроль*.

Поточна навчальна діяльність здобувачів контролюється на практичних заняттях.

Застосовуються такі засоби діагностики рівня підготовки здобувачів: усне опитування; тестові завдання; написання наукових повідомлень.

Поточне оцінювання здобувачів вищої освіти відбувається на кожному занятті (повинно бути опитано не менше 30% здобувачів вищої освіти). Поточна навчальна діяльність здобувача оцінюється за 4-бальною (традиційною) шкалою: “5”, “4”, “3”, “2”.

**МІНІСТЕРСТВО ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я УКРАЇНИ
ОДЕСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ МЕДИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ**

Кафедра психіатрії, наркології, медичної психології та психотерапії

Критерії поточного оцінювання на практичному занятті:

Оцінка	Критерії оцінювання
Відмінно «5»	Здобувач вільно володіє матеріалом, приймає активну участь в обговоренні та вирішенні ситуаційної клінічної задачі, впевнено демонструє практичні навички під час огляду хворого, висловлює свою думку з теми заняття, демонструє клінічне мислення.
Добре «4»	Здобувач добре володіє матеріалом, приймає участь в обговоренні та вирішенні ситуаційної клінічної задачі, демонструє практичні навички під час огляду хворого з деякими помилками, висловлює свою думку з теми заняття, демонструє клінічне мислення.
Задовільно «3»	Здобувач недостатньо володіє матеріалом, невпевнено приймає участь в обговоренні та вирішенні ситуаційної клінічної задачі, демонструє практичні навички під час огляду хворого з суттєвими помилками.
Незадовільно «2»	Здобувач не володіє матеріалом, не приймає участь в обговоренні та вирішенні ситуаційної клінічної задачі, не демонструє практичні навички під час огляду хворого.

Форми і методи підсумкового контролю: залік.

Залік виставляється здобувачу, який виконав усі завдання робочої програми навчальної дисципліни, приймав активну участь у практичних заняттях, виконав індивідуальне завдання та має середню поточну оцінку не менше ніж 3,0 і не має академічної заборгованості.

САМОСТІЙНА РОБОТА ЗДОБУВАЧІВ ВИЩОЇ ОСВІТИ

Самостійна робота здобувача, яка передбачена в програмі, контролюється і оцінюється при поточному контролі.

ПОЛІТИКА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Політика щодо дедлайнів та перескладання:

- Пропуски занять з неповажних причин відпрацьовуються за розкладом черговому викладачу.
- Пропуски з поважних причин відпрацьовуються за індивідуальним графіком з дозволу деканату.

Політика щодо академічної доброчесності:

Обов'язковим є дотримання академічної доброчесності здобувачами, а саме:

- самостійне виконання всіх видів робіт, завдань, форм контролю, передбачених робочою програмою даної навчальної дисципліни;
- посилання на джерела інформації у разі використання ідей, розробок, тверджень, відомостей;
- дотримання норм законодавства про авторське право і суміжні права;
- надання достовірної інформації про результати власної навчальної (наукової) діяльності, використані методики досліджень і джерела інформації.

Неприйнятними у навчальній діяльності для учасників освітнього процесу є:

- використання родинних або службових зв'язків для отримання позитивної або вищої оцінки під час здійснення будь-якої форми контролю результатів навчання або переваг у

МІНІСТЕРСТВО ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я УКРАЇНИ
ОДЕСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ МЕДИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

Кафедра психіатрії, наркології, медичної психології та психотерапії

науковій роботі;

- використання під час контрольних заходів заборонених допоміжних матеріалів або технічних засобів (шпаргалок, конспектів, мікро-навушників, телефонів, смартфонів, планшетів тощо);
- проходження процедур контролю результатів навчання підставними особами.

За порушення академічної доброчесності здобувачі освіти можуть бути притягнені до такої академічної відповідальності:

- зниження результатів оцінювання індивідуального опитування, виконання тестових завдань, оцінки за розв'язання ситуаційних завдань, виконання індивідуального завдання, заліку тощо;
- повторне проходження оцінювання (тестових завдань, ситуаційних завдань, індивідуального завдання, заліку тощо);
- призначення додаткових контрольних заходів (додаткові ситуаційні завдання, індивідуальні завдання, тести тощо);
- проведення додаткової перевірки інших робіт авторства порушника.

Політика щодо відвідування та запізнь:

Стан здоров'я: здобувачі хворі на гострі інфекційні захворювання, у тому числі на респіраторні хвороби, до заняття не допускаються. Запізнення на заняття – не припустимі. Здобувач, який спізнився на заняття, може бути на ньому присутній, але якщо в журналі викладач поставив «нб», він повинен його відпрацювати у загальному порядку.

Використання мобільних пристроїв:

Використання будь-яких мобільних пристроїв заборонено. При порушенні даного пункту здобувач має покинути заняття та в журналі викладач ставить «нб», яку він повинен відпрацювати у загальному порядку.

Мобільні пристрої можуть бути застосовані здобувачами з дозволу викладача, якщо вони потрібні для виконання завдання.

Поведінка в аудиторії:

Поведінка здобувачів та викладачів в аудиторіях має бути робочою та спокійною, суворо відповідати правилам, встановленим Положенням про академічну доброчесність та етику академічних взаємин в Одеському національному медичному університеті, у відповідності до Кодексу академічної етики та взаємин університетської спільноти Одеського національного медичного університету, Положенням про запобігання та виявлення академічного плагіату у науково-дослідній та освітній роботі здобувачів вищої освіти, науковців та викладачів Одеського національного медичного університету.